

С война в близост до границите ни, защо да не ускорим инвестициите на ЕС с оглед гарантирането на бъдещето и устойчивостта на енергетиката си?

Днес засилването на амбицията ни по отношение на борбата с климатичните промени трябва да бъде част от стратегическата и енергийната автономност на Европа, тъй като бруталната военна агресия на Русия в Украйна доведе до преосмисляне на европейската енергетика. Контекстът на таксономията на ЕС за устойчиво финансиране преди нахлуването на Русия в Украйна е различен в сравнение с настоящата ситуация. През м. октомври 2021 г. заявихме, че *„Ако иска да спечели климатичната война, Европа се нуждае от ядрена енергия. Тя е жизненоважен и надежден ресурс, с който да си осигурим нисковъглеродно бъдеще.“* Днес има истинска война в близост до границите на ЕС. Поради незаконните действия на Русия, гражданите и индустрията на ЕС усещат въздействието на високите и нестабилни цени на енергията. Ако ЕС иска да следва пътя на декарбонизацията и същевременно да гарантира сигурност на доставките, се нуждаем от промяна в отношението към ядрената енергия. Ще са необходими големи количества нисковъглеродна електроенергия и нисковъглероден водород, за да се задоволят енергийните нужди на индустрията и обществото и за постигане на целта на ЕС за климатична неутралност до 2050 г.

Търсенето на електроенергия ще се удвои през следващите 30 години и моментът за действие е сега. Ядрената енергия, като основен източник на нисковъглеродна енергия, може да играе съществена роля в енергиен микс, съвместим с целта за въглеродна неутралност, без масово прибягване до внос на енергия, а и е доказано, че климатичната неутралност и гарантирането на сигурност на доставките ще изискват инвестиция от € 500 милиарда евро в нови ядрени мощности до 2050 г. За да се отговори на това предизвикателство, ядрената енергия трябва да бъде включена в политиките на Зелената сделка и плана REPowerEU, както бе залегнала в Европейската стратегическа дългосрочна визия „Чиста планета за всички“, в която бе ясно посочено, че наред с възобновяемите енергийни източници, ядрената енергия има потенциала да формира основата на европейската безвъглеродна енергийна система.

Ядрената енергия е в състояние да се справи с различни предизвикателства. Първо, съгласно най-високите стандарти за безопасност, ядрената енергия може да осигури необходимите количества електроенергия за бъдеща електрификация и е ключов компонент в намирането на решение за намаляване на зависимостта ни от вноса на изкопаеми горива от Русия. Второ, като се имат предвид т. нар. системни разходи и стойността на стабилността, ядрената енергия е конкурентоспособен източник на енергия, особено при отчитане на специфични схеми за финансиране на капиталоемки проекти. По отношение на управлението на радиоактивни отпадъци, включително за медицински или промишлени приложения, разполагаме с технологии за депониране; за високоактивни отпадъци дълбоките геоложки хранилища понастоящем се считат за подходящо и безопасно решение, а технологията за тяхното изграждане е вече налична.

Не на последно място, Европа се нуждае от реалистична стратегия за производството на водород и не трябва да разчита в голяма степен на вноса – като се имат предвид съществуващите предизвикателства, свързани със зависимостта от вноса на енергия. Европа трябва да увеличи капацитета си за производство на нисковъглероден водород и да създаде подходяща рамка за разработване на водород, произведен с помощта на ядрена енергия. Първата стъпка вече е включена в

Допълнителния делегиран акт по Регламента за таксономията, който определя критерии за изграждане и безопасна експлоатация на нови атомни електроцентрали, включително за производство на водород. Това ще направи разгръщането на водородната екосистема по-реалистично от гледна точка на обхват и време.

Във връзка с гореизложеното, ние, долуподписаните, се присъединяваме към становището на 20 синдикати, представляващи белгийски, български, чешки, финландски, френски, унгарски, литовски, румънски, словашки и словенски енергийни работници, според които включването на ядрената енергия в таксономията на ЕС е жизненоважно за справяне с изменението на климата и повишаване на енергийната независимост.

В светлината на горепосочените предизвикателства, приканваме Европейската комисия да разшири обхвата на действията си и като следваща стъпка да актуализира Илюстративната програма за ядрената енергетика (PINC) в съответствие с член 40 от Договора за Евратом, който предоставя преглед на целите и инвестициите, необходими по време на целия жизнен цикъл на ядрената енергия.

С подкрепата на:

- *България: Александър Николов, министър на енергетиката*
- *Хърватия: Давор Филипович, министър на икономиката и устойчивото развитие*
- *Чешка република: Йозеф Сикела, министър на промишлеността и търговията*
- *Финландия: Мика Линтиля, министър на икономиката*
- *Франция: Агнес Пание-Рунашер, министър на енергийния преход*
- *Унгария: Проф. д-р Ласло Палкович, министър на технологиите и иновациите*
- *Полша: Анна Москва, министър на климата и околната среда*
- *Румъния: Вирджил Попеску, министър на енергетиката*
- *Словакия: Ричард Сулик, вицепремиер и министър на икономиката*
- *Словения: Боян Кумер, министър на инфраструктурата*